

Inovace kurzu Kreativní práce s informacemi: od klasického pojetí k webovému kurzu

Článek popisuje způsob fungování, tematickou obsažnost i strukturu kurzu Kreativní práce s informacemi. Ukazuje, jakým způsobem může být proces kreativní práce s informacemi interpretován v kontextu knihovním i pedagogickým, z jakých témat je možné ho složit a také to, jakým způsobem souvisí s kritickým myšlením nebo technologiemi.

Kreativní práce s informacemi je tématem, které se na KISK FF MU snažíme dlouhodobě přinášet do kontextu práce s informacemi a poukazovat na to, že jde o téma, které je z hlediska informační gramotnosti sice upozadované, ale přesto velice významné. Jsme také přesvědčeni, že vytváří zajímavý most mezi informační gramotností jako aktivitou či fenoménem spojeným tradičně s knihovnictvím a učním, respektive s pedagogikou. V tomto ohledu má velký interdisciplinární potenciál, což se ukazuje také v obtížnosti jeho uchopení a definici toho, co do něj přesně spadá.

V českém prostředí jde o téma, které je spojené především s Dagmar Chytkovou, která pro něj v roce 2010 vytvořila kurz, který až do letošního roku také obsahově garantovala a vedla. Její přínos v tomto tématu je ale širší. Nejen že ho akademicky etablovala a dokázala začlenit do kurikula, ale současně o něm dokázala popularizačně i odborně publikovat a téma formou workshopů, přednášek či projektů přenášela také do školního a knihovnického prostředí.

Ukázka struktury modulu – úvodní text, výběr kapitol i tlačítko pro lineární průchod kurzem.

to, že od svého vzniku v roce 2010, až po dnešek se kurz potýká s vnitřním dilematem ohledně toho, do jaké míry je možné kreativnímu myšlení učít prostřednictvím online kurzu. V době trvání projektu CEINVE bylo možné díky prostředkům z evropských zdrojů mít kurz doplněný o presenční workshopy, což je ale v běžné rozpočtové situaci nemožné.³ Skutečnost, že se snažíme tématem kreativity pracovat čistě v online prostředí, má na jedné straně za následek jistou didaktickou omezenost, ale současně představuje zajímavou výzvu směrem k hlubšímu promyšlení vztahu tématu a technologií, případně o promyšlení širších souvislostí s učním.

Kreativní práce s informacemi vždy představovala kurz, který kladl důraz na kompetenční stránku edukačního procesu. Vždy bylo důležité mít dobrý přehled o metodách a umět je využít, nežli disponovat širokým teoretickým zázemím bez schopnosti své koncepty promítnout do praxe. V tomto ohledu byla i pozice kurzu v jistém ohledu akademicky problematická, což jen zdůrazňuje práci, kterou Dagmar Chytková musela v této oblasti udělat.

Obsah

Kurz prošel v novém pojetí zásadní tematickou přestavbou. Nyní je konstituován tak, že je strukturován do sedmi témat, která bychom níže rádi pospali.

První skupina témat je zaměřená na učení, práci s informacemi a jejich vztahu ke kreativitě, jako k určitému nastavení mysli daného člověka. Jakkoli se snaží být praktické, je třeba zdůraznit, že právě první dva moduly tematicky a teoreticky rámuji celý kurz a dávají mu možnost hlubšího uchopení.

¹ MACKNESS, Jenny; MAK, Sui; WILLIAMS, Roy. The ideals and reality of participating in a MOOC. In: *Proceedings of the 7th International Conference on Networked Learning 2010*. University of Lancaster, 2010.

² ČERNÝ, Michal. Innovation of the courses of information literacy as a way for openness, personification and competence. In *DisCo 2017: Open education as a way to knowledge society*. 2017. ISBN 978-80-86302-82-9.

³ MAZÁČOVÁ, Pavlína. Projekt CEINVE – Informační vzdělávání (nejen) pro studenty na Masarykově univerzitě. *ITlib: Informačné technologie a knižnice*, Bratislava: Centrum VTI SR, 2013, roč. 2013, č. 2, s. „nestránkováno“. ISSN 1336-0779.

Zkuste to

Celý tento modul jsme věnovali online studiu a tomu, jak se v online prostředí pohybovat a vzdělávat. A nyní je řada na vás, abyste si právě takovou činnost vyzkoušeli. Vyberte si **jednu z následujících tří možností**:

- Kurz na Seduo (může být i bezplatný)
- Jeden až dva týdny kurzu na Coursera, Futurelearn či edX, včetně splněných úkolů či testů.
- Jeden kompletní kurz na Codecademy

Do diskusního fóra v ISu vložte **obrázek**, který dokáže, že jste ho splnili (prosím zachovejte ale svoji anonymitu). K němu napište jeden **odstavec textu**, do kterého napíšete, **proč jste si daný kurz vybrali, jak souvisí s vaším vzdělávacím cílem** (nemusí jít o detailně propracovaný či ucelený plán) a co **jste se v něm naučili**. Nakonec prosím uveďte, zda chcete v online kurzu pokračovat.

Co psát do zpětné vazby:

- Na první řádek napište jen **OK**, pokud úkol považujete za splněný, nebo **NE** pokud ne.
- **Napište komentář** – stačí jedna věta – do které zkusíte dát studentovi zpětnou vazbu, zda považujete kurz, který si vybral, za vhodný pro jeho vzdělávací cíl nebo ne. Prosíme, snažte se dodržet, že každý student má dostat dvě až tři zpětné vazby. Pokud uvidíte, že je již někdo třikrát okomentovaný, věnujte svoji pozornost jinému.

Odkaz na diskusní fórum k vaší seminární skupině najdete v ISu.

DISKUSNÍ FÓRUM

Abyste si ověřili, zda jste četli pečlivě, máme pro vás nachystaný krátký test. Musíte jím projít, ale nemáme

Zadání úkolu je označeno jako „zkuste si“, což odkazuje ke smyslu celé aktivity.

- **Hledání vlastní vzdělávací cesty** odkazuje k sebeřízení učení – tento modul se zaměřuje na sebe uchopení v online prostředí v prostředí práce s informacemi. Dává studentům základní teoretický, ale také praktický vhled do toho, jak funguje a co to je sebeřízení učení v online prostředí a jakým způsobem do něj vstupují technologie, ale také jakým způsobem je toto téma rámované informační gramotností. Mezi dílčími subtématy se zde objevují témata sebeřízení a motivace, osobního vzdělávacího prostředí, řízení času a úkolů, portfolia, učení se skrze síť a MOOC.
- Druhou oblastí je spojení tématu učení a kreativity, nese název **Metody učení a kreativity**. Jde o oblast, kterou osobně považuji za teoreticky nejzávažnější z hlediska vztahu teorie a praxe, jistého teoretického rámování celého kurzu a také bližšího sepětí učení a kreativity. Kreativita a učení spolu těsně souvisí – oba předpokládají tvořivého a svobodného ducha, motivaci, otevřenost k překračování svých limitů a jistot, vstup do prostředí s nejasným výsledkem, ochotu – alespoň čas od času – přijímat neúspěch či porážku. Přesto jsou obě nastavení myslí pro člověka zásadní a důležité. V tomto modulu vás provedeme některými přístupy k učení – od drilu, přes pravidelné učení až po skupinové a poté se zaměříme na dvě moderní velká témata – kreativitu a její vztah k myšlení a mindfulness. Je diferencovaná do dílčích témat drilu, průběžného učení, týmového učení, kreativity a mindfulness.

Další dva moduly opouštějí téma učení jako takového a jeho kreativní složku a zaměřují se na činnost, kterou jsou typické pro vysokoškolské studenty, ale které – jak se domníváme – mají širší ráz aktivit, které lze spojovat s kreativní osobností, totiž čtení a psaní.

- Modul zaměřený na **tvůrčí psaní**⁴ se snaží různými pohledy nabídnout struktury či postupy, které umožní člověku pomocí verbálních prostředků zachycovat svět. Staré řecké úsloví říká, že moudrost vchází do hlavy rukou. Jakkoli autor to-

Obrácení pozornosti k aktuálnímu prožívání je důležité z mnoha důvodů, jako **například**:

- **Trénink zlepšuje funkci imunitního systému** a **snižuje míru stresu**. Zde je zajímavé, že viiv na imunitní systém prokazují také třeba studie z oblasti pozitivní psychologie.
- **Trénink zlepšuje pružnost myšlení a omezuje opakování přemítání nad různými starostmi**.
- **Trénink zlepšuje schopnost soustředění a pozornosti, podporuje paměť, posiluje kreativitu a schopnost sebeřízení**.

Tím, že se člověk učí soustředit sám na sebe a své prožívání, které nehodnotí, dokáže získávat větší odstup a kontrolu nad situací. Od počátku byla jednou z hlavních motivací pro mindfulness práce se stresem, což je jeden z častých kreativních bloků. Mindfulness se od jiných technik liší také zaměřením na práci s návyky a situacemi, které jsou pro daného člověka důležité a přirozené.

Součástí tréninku, jak už bylo na ukázaném cvičení naznačeno, jsou meditace. Meditace jsou součástí různých náboženských systémů a lze říci, že v posledních deseti nebo dvaceti letech zaznamenaly jistou renesanci. Pro mindfulness je typická kombinace krátkých meditací (nebo soustředění) v průběhu dne. Různí autoři se liší v tom, zda nejmenší bloky mají trvat třicet vteřin nebo tři minuty, ale zřejmě panuje shoda na tom, že tato krátká cvičení je dobré doplňovat meditacemi delšími. Specifické pro tento přístup je právě zaměření meditace na prožitek současnosti – na tělo, dech, myšlenky, prostředí. Nemá tedy transcendentální, ale spíše fenomenologický charakter. Obecně lze ale říci, že každá modlitba nebo meditace je pro kreativitu a jisté zastavení se v době informačního přetížení dobrá. **Mindfulness představuje jednu** (a dnes velice populární) cestu, jak s ní pracovat.

Existuje pro ni velké množství aplikací, které s mindfulness jako s principem designu návyků nebo meditací pracují. Asi nejznámější je **Head Space**, která učí člověka medítovat – na výběr je přítom z různých témat či sérií a jednotlivá cvičení se vám mohou v průběhu dne připomínat. Head Space tak vede člověka k tomu,

Ukázka práce s textem a odkazy – text slouží jako rozcestník pro další studium. Tučné odkazy jsou povinné, obyčejné nabízejí kontext a rozšíření.

⁴ V českém prostředí se tomuto tématu věnuje FIŠER, Zbyněk, Dagmar DVOŘÁKOVÁ, Jitka CHOLASTOVÁ, Petr KUBĚNSKÝ, Pavla KOPEČNÁ a Zuzana ŠALAMOUNOVÁ. *Tvůrčí psaní v literární výchově jako nástroj poznávání*. 1., elektronické vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 226 s. ISBN 978-80-210-8545-9. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-8545-2017.

hoto výroku asi neměl na mysli psaní, lze říci, že právě schopnost v textu ohraničit myšlenky a tvořit nové věci s dostatečnou jasností a přesností nesporně patří mezi projevy kreativity. Pokud se současně podíváme do akademické praxe například ve Spojených státech, lze říci, že tvůrčí psaní je jedním z klíčových pilířů tzv. všeobecného základu. Je to něco, co člověk potřebuje k tomu, aby byl úspěšný ve své profesi, pokud má jen trochu intelektuální nebo umělecké zaměření. Témata, která se zde objevují, jsou vymezení tvůrčího psaní, automatické psaní a psaní v rytmu, blogy, deník, fotografický deník. Z nich je patrné, že se kurz snaží o jistou bilanci mezi teoretickou akademičností a praktičností.

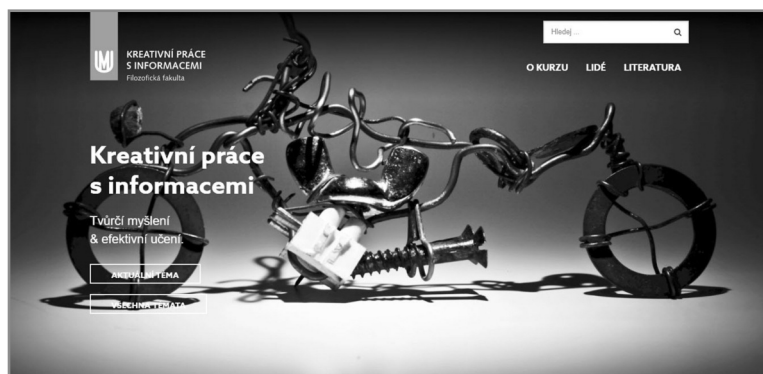
- **Efektivní a kritické čtení** nabízí pohled na to, jakými způsoby je možné přistupovat k četbě. Z hlediska tematického se snaží ukázat, že kritické čtení nebo obecněji kritické myšlení kreativitu nevylučuje, ale naopak je nezbytnou součástí kreativního procesu. Nejdelší a nejobsáhlejší kapitola je věnována RWCT, jeho technikám a teoretickým východiskům. Další se zaměřuje metody čtení, které jsme schématicky označili jako „pomalé čtení“ a obsahuje známé metody SQ3R a PQRST, dále se věnuje rychločtení a psaní recenzí, jako metodě kritického uvažování nad textem.

Třetí skupina modulů opouští rovinu „gramotnosti“, tedy čtení a psaní a zaměřuje se na konkrétní kreativní techniky. Jejím cílem je umožnit studentům základní kreativní strukturu založenou na kreativním učení, které je spojené se čtením a psaním; rozvinout pomocí jednotlivých dílčích technik a postupů, které je možné užít v různých situacích a kontextech, ať již práce s informacemi nebo učení.

- První modul se zaměřuje na téma **myšlenkových map**. Jde o kreativní techniku, která je dlouhodobě na KISK-u systematicky reflektovaná, využívaná a ostatně také já jsem (spolu s Dagmar Chytkovou) autorem dvou knih⁵ a několika článků o nich. Jde o techniku univerzální, známou a hojně využívanou. Na rozdíl od mnoha jiných kreativních technik jsou myšlenkové mapy také spojené s častým užíváním technologií. Zatímco u velké části běžných technik bude hrát prim tužka a papír, v případě myšlenkových map je jejich relevantní alternativou (byť nikoli jedinou možnou) také aplikace na mobilním telefonu, online nástroj nebo instalovaný software. V tematické struktuře postupujeme od definice, přes způsob tvorby, historii vzniku, až ke dvěma konkrétním aplikacím, tedy jejich využití při hledání tématu a čtení.
- Druhý modul je pak zcela praktický a obsahuje především soubor konkrétních kreativních technik vždy doplněných o způsob možného využití a aplikace. Výběr metod v této kapitole je na jednu stranu silně eklektický, ale současně jsme se snažili je vztáhnout k myšlenkovému rámci celého kurzu. Je tedy rozdělený do kapitol brainstorming a brainwriting, šest barevných klobouků, clustering, kolážové metody a paměťové techniky.

Poslední modul je zaměřený na téma, které je v teoretickém vymezení kreativity někdy částečně opomíjené, totiž na vizualizaci. Ukazuje se, že velká část vědců a umělců, které bychom mohli označit za genie své doby, právě s vizuálním způsobem myšlení silně pracovala. Proto jsme se rozhodli toto téma zařadit také sem. Současně je spojené s tématem prezentace informací, což pro nás není mechanický či technický proces, ale především činnost spojené s jistou reflexí toho, co člověk dělá, jakým způsobem a proč.

- Vizualizace a prezentace informací je v této části jediným modulem. V této části kurzu se pokusíme odkazovat na některá témata, která nabízejí most mezi slovem a obrazem, daty a pochopením, statistikou a příběhem. Nebudeme moci být vyčerpávající, ale pokusíme se ukázat alespoň některé možné přístupy. Obsahuje témata infografiky, prezentace, sketchnotig (tomu je z modulu věnovaný největší prostor), SWOT analýza (opět odkazující k mostu mezi kritickým a kreativním myšlením), vlastní web a tvorba videa.

Ukázka titulní strany kurzu.

Z hlediska obsahového se kurz snaží o jisté vyvážení mezi teoretickým uchopením problematiky a předáním kompetencí a praktické zkušenosti s kreativními technikami. Z tohoto důvodu jsou v každém modulu přítomné testy (testují nejen napsaný obsah modulu, ale také označenou důležitou literaturu), úkoly na jednotlivé techniky či praktické aplikace a na konci kurzu budou studenti odevzdávat kreativní deník.

Kurz má svým uchopením některá specifika, na která bychom rádi ukázali. Oproti předchozím letům, kdy se stále více posouval do roviny praktické, byl kladen důraz na teoretické uchopení problematiky. Máme snahu ukázat, že kreativita jako téma je stěžejním bodem pro práci s informacemi, ale také pro učení. Toto uchopení považujeme za zásadní, především s ohledem na akademičnost kurzu. Snažíme se proto vytvořit jistý univerzitní koncept, který by bylo možné dále promýšlet a zpracovávat.

Druhým specifikem, které zde také již bylo naznačené je nové promyšlení toho, co si pod kreativitou vlastně představit. Z hlediska toho, na jakou cílovou skupinu jsme zaměřeni, se ji snažíme vnímat především jako nastavení mysli směřující k lepšímu, hlubšímu a kvalitnějšímu studiu. Také neseme jisté specifikum spojené s tradicí kurzu a jeho původní autorkou, totiž propo-

⁵ CHYTKOVÁ, Dagmar a Michal ČERNÝ. *Efektivní učení. Techniky přemýšlení, soustředění a komunikace s využitím myšlenkových map*. : BizBooks, 2016. ISBN 978-80-265-0490-0. a ČERNÝ, Michal a Dagmar CHYTKOVÁ. *Myšlenkové mapy pro studenty*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014. 168 s. ISBN 978-80-265-0267-8.

Videa mají v kurzu roli povinných studijních materiálů a jsou tvořené dialogickou formou.

Má s ním stejný vizuální styl, informační architekturu i práci s obrazem. Dokonce jako ilustrativní využívá obrázky ze stejné fotobanky. Od ní také pochází idea vytvořit kurz, který bude otevřený a realizovaný formou webové stránky. Každý tak může přijít a obsah libovolně konzumovat.

Přesto se v některých detailech Kreativní práce s informacemi a Kurz práce s informacemi liší. Náš kurz je nepatrně menší a pro odevzdávání úkolů využívá Informační systém MU. V něm jsou také evidované případné problémy studentů s plněním úkolů. Zatímco Kurz práce s informacemi je založený na expertní pomoci tutora studentovi, v našem případě je důraz kladen na vzájemnou zpětnou vazbu. Také periodicita je jiná – náš kurz má pouze sedm modulů a pracuje tak s dvoutýdenní časovou škálou, zatímco Kurz práce s informacemi je týdenní.

Jinak je řešená také práce s literaturou – zatímco v Kurzu práce s informacemi jsou všechny informace přímo uvnitř kurzu, zde očekáváme systematické studium – tučné odkazy (většinou cca kolem desítky v modulu) vedou na povinnou literaturu, která je součástí testových otázek. Je tedy požadovaná schopnost studenta samostatně číst a pracovat se zdroji v online prostředí. K tomuto kroku nás vedla představa větší diferencializace zdrojů a pohledů na problémy, ale také snaha vést studenty k práci s informacemi v online prostředí. Z didaktického hlediska jsou zde pak také videa, která jsou převzatá (byť ne všechna) z běhu na jaře 2017. Tato videa mají dialogický charakter a většinou nabízejí možnost pochopit nějaký problém z jiné perspektivy, než jak je stavěná v textové části kurzu.

Snažíme psát jazykem přístupným pro studenty, ale také pro širší veřejnost, proto také využíváme druhé osoby („zkuste si, napište si, ...“), abychom podpořili dotek textu a čtenářovu aktivitu. Jednotlivé moduly mají délku přibližně mezi 20 – 30 tisíci znaky vlastního textu, ale vždy je k nim třeba přičíst úkol, autoevaluační test a především zmiňované význačné zdroje a videa. Komu by nevyhovovala webová stránka, má k dispozici knihu pracující s obsahem kurzu v PDF formě.

O tutorování se starají dvě studenty magisterské edTechové profilace¹⁰ Zuzana Chlupová a Erika Mirová. Kontrolují diskusní fóra, komunikují se studenty, pomáhaly s hodnocením textů (spolu s korektorkou a naší další studentkou Monikou Martonovou) a jsou autorky testových úloh. Komunikace se studenty probíhá prostřednictvím facebookové skupiny a také pravidelným pondělním e-mailem.

Vymezení kurzu pro studenty se snaží reflektovat jak důležitost teoretického promýšlení kreativity, tak také praktičnost celého kurzu, kterou jsme příliš (oproti předchozím roků) nechtěli oslabit:

„V praktické části kurzu si zkoušíte a trénujete úkoly. Úkoly odevzdáváte do diskusního fóra v IS-u, které patří k vaší skupině a danému úkolu. Dále musíte provést hodnocení tří dalších úkolů v této skupině. Celkem vás čeká sedm průběžných úkolů, takže také 21 zpětných vazeb na své spolužáky. Všechny úkoly jsou povinné a vzhledem k vzájemnému hodnocení není možné udělovat výjimky (mimo vážné nemoci nebo jiné mimořádné události) na termíny odevzdání. Tato část studia posiluje také závěrečný úkol v podobě kreativního deníku.

Teoretickou část studia si můžete ověřit v průběžných testech. Jsou povinné, ale není u nich stanovený minimální počet bodů. Jsou pro vás. Některé otázky z nich se mohou objevit také v závěrečné písemce.

jení s kritickým myšlením nebo s paměťovými technikami.⁶ Snažíme se sledovat rozvoj studenta ve všech dimensích jeho myšlení.

Třetím bodem, který vnímáme jako zajímavý a významný je spojení kreativity a technologií, což také tradičně řadíme do předmětu zájmu KISK-u. Snažíme se ukázat, že různé online nástroje, aplikace na mobilní telefony nebo běžný software, mohou být smysluplně využívány pro různé kreativní techniky či práci.⁷ Jde přitom stále o téma, které není kreativní komunitou všeobecně přijímané.

Poslední bod, který vnímáme jako specifický je spojení s procesem učení. Jsme přesvědčeni (a odpovídá tomu i struktura a design kurzu), informační vzdělávání je jistou propozicí či podmínkou pro efektivní autonomně koncipované studium. Logicky pak do něj vstupuje také kreativita, která učení přesouvá z roviny mechanické, strojem zřejmě nahraditelné činnosti, do oblasti tvořivosti, tedy autentického projevu lidství.⁸

Forma kurzu

Forma kurzu kopíruje přístup, který vytvořila Hana Tulinská⁹ pro sesterský Kurz práce s informacemi, který běžel na podzim tohoto roku.

⁶ Srov. CHYTKOVÁ, Dagmar. Metody kritického a kreativního myšlení v informačním vzdělávání. In Silvia Stasselová a Judita Kopáčiková. *INFOS 2013. Zborník príspevkov z 37. medzinárodného informatického sympózia. Inovatívne knižnice a pamäťové inštitúcie. Hľadanie odpovedí na nové výzvy znalostnej spoločnosti*. Bratislava, 2013. s. 75-82. ISBN 978-80-89586-07-3., CHYTKOVÁ, Dagmar. Kritické a kreativní myšlení v informačním vzdělávání. In PhDr. Zdeňka Friedlová, Mgr. Pavla Gajdošíková. *Knihovny současnosti 2012*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2012. s. 46-52. ISBN 978-80-86249-65-0. nebo CHYTKOVÁ, Dagmar. Kreativita jako součást informační gramotnosti. *Knihovnický zpravodaj Vysočina*, 2011, roč. 11, č. 2. ISSN 1213-8231.

⁷ Srov. ČERNÝ, Michal a Dagmar CHYTKOVÁ. Heuristická analýza aplikací na tvorbu myšlenkových map v tabletu. *ProInflow*, Brno: Masarykova univerzita, 2013, roč. 5, č. 2, s. 1-10. ISSN 1804-2406. nebo ČERNÝ, Michal. *Jak učit sám sebe*. 1. vydání. Brno: BizBooks, 2016. 176 s. ISBN 978-80-265-0519-8.

⁸ ČERNÝ, Michal. *Jak učit sám sebe*. 1. vydání. Brno: BizBooks, 2016. 176 s. ISBN 978-80-265-0519-8.

⁹ TULINSKÁ, Hana. *Kurz práce s informacemi* [online]. 2017 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <http://kisk.phil.muni.cz/kpi>.

¹⁰ KISK. *EdTech KISK* [online]. Brno, 2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <http://kisk.phil.muni.cz/edtech>.

Co v testech čekat? Budeme se ptát na základní informace ze studijních materiálů, tam, kde jsou externí zdroje označené tučně, je povinností studenta si je projít také. Podívejte se i na všechna vložená videa. Z těchto textů a videí budou konstruovány otázky také.

Jednotlivé texty jsou tvořené tak, aby ukazovaly šíři celého tématu, ale také odkazovaly na různé přístupy, články a zdroje, které se k tématu kreativity vztahují. V kurzu nechceme prepisovat učebnice či knihy o kreativitě, ale dát rozcestník na různé přístupy a zdroje, které můžete využít. Video nebo externí článek mají tak stejnou závaznost k písemce, jako přímo texty z webu. Očekáváme, že umíte alespoň základy angličtiny.

Web vám bude dostupný i po skončení kurzu tak, abyste se k němu (a materiálům z něj) mohli v průběhu studia nebo i po jeho skončení vracet.¹¹

Kurz je dostupný na webové adrese kisk.phil.muni.cz/kreativita a je vytvořený v redakčním systému Umbraco.¹² Jde o otevřený redakční systém, pro jehož implementaci se rozhodla Masarykova univerzita – postupně na něj přecházejí weby všech pracovišť a projektů, a proto jsme vyhodnotili jako žádoucí, abychom také online kurzy, pokud mají být otevřené, vytvářeli také zde. Výhodou je technická podpora, absence nutnosti starat se o aktualizace také jisté sladění univerzitní kultury.

Závěrem

Kurz se otevírá postupně, po 14 dnech a od 21. 5. 2018 bude otevřený celý. Pokud byste se chtěli dostat k textům, které ještě nejsou k dispozici, můžete využít také již výše anotovanou knihu. Budeme rádi, pokud se téma kreativity při práci informacemi a učení více prosadí do širšího pedagogického procesu, ale také pedagogického diskursu. Kurz je otevřený komukoliv – pokud ho budete chtít využít v knihovnách nebo na univerzitách můžete. Jen vám nebudeme opravovat úkoly. V případě, že byste měli zájem také o testové otázky, můžete mne kontaktovat.

Literatura

- ČERNÝ, Michal a Dagmar CHYTKOVÁ. *Myšlenkové mapy pro studenty*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014. 168 s. ISBN 978-80-265-0267-8.
- ČERNÝ, Michal a Dagmar CHYTKOVÁ. Heuristická analýza aplikací na tvorbu myšlenkových map v tabletu. *ProInflow*, Brno: Masarykova univerzita, 2013, roč. 5, č. 2, s. 1-10. ISSN 1804-2406.
- ČERNÝ, Michal. Innovation of the courses of information literacy as a way for openness, personification and competence. In *DisCo 2017: Open education as a way to knowledge society*. 2017. ISBN 978-80-86302-82-9.
- ČERNÝ, Michal. *Jak učit sám sebe*. 1. vydání. Brno: BizBooks, 2016. 176 s. ISBN 978-80-265-0519-8.
- ČERNÝ, Michal. O kuru. *Kreativní práce s informacemi* [online]. Brno, 2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <http://kisk.phil.muni.cz/kreativita/o-kuru>.
- FÍŠER, Zbyněk, Dagmar DVOŘÁKOVÁ, Jitka CHOLASTOVÁ, Petr KUBĚNSKÝ, Pavla KOPEČNÁ a Zuzana ŠALAMOUNOVÁ. *Tvůrčí psaní v literární výchově jako nástroj poznávání*. 1., elektronické vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 226 s. ISBN 978-80-210-8545-9. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-8545-2017.
- CHYTKOVÁ, Dagmar a Michal ČERNÝ. *Efektivní učení. Techniky přemýšlení, soustředění a komunikace s využitím myšlenkových map*. : BizBooks, 2016. ISBN 978-80-265-0490-0.
- CHYTKOVÁ, Dagmar. Kreativita jako součást informační gramotnosti. *Knihovnický zpravodaj Vysočina*, 2011, roč. 11, č. 2. ISSN 1213-8231.
- CHYTKOVÁ, Dagmar. Kritické a kreativní myšlení v informačním vzdělávání. In PhDr. Zdeňka Friedlová, Mgr. Pavla Gajdošková. *Knihovny současnosti 2012*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2012. s. 46-52. ISBN 978-80-86249-65-0.
- CHYTKOVÁ, Dagmar. Metody kritického a kreativního myšlení v informačním vzdělávání. In Silvia Stasselová a Judita Kopáčiková. *INFOS 2013. Zborník príspevkov z 37. medzinárodného informatického sympózia. Inovatívne knižnice a pamäťové inštitúcie. Hľadanie odpovedí na nové výzvy znalostnej spoločnosti*. Bratislava, 2013. s. 75-82. ISBN 978-80-89586-07-3.
- KISK. *EdTech KISK* [online]. Brno, 2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <http://kisk.phil.muni.cz/edtech>.
- MACKNESS, Jenny; MAK, Sui; WILLIAMS, Roy. The ideals and reality of participating in a MOOC. In: *Proceedings of the 7th International Conference on Networked Learning 2010*. University of Lancaster, 2010.
- MAZÁČOVÁ, Pavlína. Projekt CEINVE – Informační vzdělávání (nejen) pro studenty na Masarykově univerzitě. *ITlib: Informačné technologie a knižnice*, Bratislava: Centrum VTI SR, 2013, roč. 2013, č. 2, s. „nestránkováno“. ISSN 1336-0779.
- TULINSKÁ, Hana. *Kurz práce s informacemi* [online]. 2017 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <http://kisk.phil.muni.cz/kpi>.
- WAHLBERG, Nik; STERLING, Paul. *Umbraco User's Guide*. John Wiley & Sons, 2011.

RNDr. Michal Černý
mcerny@phil.muni.cz ■

(Kabinet informačních štúdií a knihovnictva, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno)

Článek je recenzovaný

¹¹ ČERNÝ, Michal. O kuru. *Kreativní práce s informacemi* [online]. Brno, 2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <http://kisk.phil.muni.cz/kreativita/o-kuru>.

¹² WAHLBERG, Nik; STERLING, Paul. *Umbraco User's Guide*. John Wiley & Sons, 2011.